

וּיקוּמוֹן חֲיִלִּין חֲיִלִּין בְּאַרְעָא דְגָלִיל. וּבְרִין יִתְעַר סְתִימוֹ דְנִבְעֵי עֲלָאָה אֶת י', וַיִּתְקַיְימוֹן תְּלַתִּין וַתְּרִין שְׁבִילִין בְּשְׁלִימוֹ, לְנִגְדָא לְתַתָּא, וַיִּתְקַיְימוֹן אַתּוּן דְשָׁמָא קְדִישָׁא כְּלָהוּ בְקִיּוּמֵיהוּ יְהו"ה, דְעַד כְּעַן לָא יְהוֹן בְּשְׁלִימוֹ. עַד זְמַן דִּינִגְדִּיד וַיִּתְמַשֵּׁף הֵהוּא נִבְעֵי עֲלָאָה, בְּחַבּוּרָה דְאַתּוּן, גּוֹ ה' (ב"א ו"ה) בְּתַרְאָה, וְדָא אִיהוּ לְסוּף תְּשֻׁלוֹם מָאָה וְאַרְבַּעִין וְאַרְבַּעַה שְׁנִין אַחְרָנִין דִּישְׁתַּלְמוּן. וַיִּתְעַרוּן שְׂאֵר מְתֵי יִשְׂרָאֵל דְכִשְׂאֵר אַרְעָאן.

וַיִּשְׁתַּכַּח כָּל דָּא בְּחַשְׁבֹן ח"ת, דְאַתְיִישִׁיב עֲלִמָא וַיִּתְבַּסֵּם, וַיִּתְעַבֵּר סְטָרָא אַחְרָא (חֲוִיא בִישָׁא) מְעֲלָמָא. וְהִ"א תַתְּאָה תַתְּמָלִי מִגּוֹ נִבְעֵי עֲלָאָה, וַתִּתְעַטֵּר וַתִּתְנַהֵר בְּשְׁלִימוֹ. וּכְדִין פְּתִיב, (ישעיה ל') וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַעֲתַיִם.

עַד דִּיהֵא שְׁבַת לַה', לְאַלְקָטָא נְפִשִׁין בְּתַעֲנוּגֵי קְדוּשָׁא, (דָּא ה' בְּתַרְאָה) כָּל הֵהוּא אֶלְף שְׁבִיעָאָה, וְדָא אִיהוּ אַתְעָרוּתָא דְרוּחִין קְדִישִׁין, דְעָמָא דִּישְׂרָאֵל, לְאַתְלַבְּשָׁא לְבַתְרָ שְׁבַת, בְּגוּפִין אַחְרָנִין קְדִישִׁין, לְאַתְקַרֵּי קְדִישִׁין, דְכְּתִיב, (ישעיה ד') וְהָיָה הַנֶּשֶׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם קְדוּשׁ יֵאֱמָר לוֹ. עַד כָּאן מְלִין דְרִזִּין סְתִימִין.

וַיִּקָּם מְלַךְ חֲדָשׁ. ר' יוֹסִי אָמַר, בְּכָל יוּמָא, קְדָשָׁא בְרִיף הוּא עֶבֶיד מְלֶאכִין שְׁלִיחִין עַל עֲלָמָא, דְכְּתִיב, (תהלים ק"ד) עוֹשֶׂה מְלֶאכִיו רִחוּת. עֲשֶׂה לָא כְּתִיב, אֶלָּא עוֹשֶׂה, בְּגִין דְכָל יוּמָא וַיּוּמָא עוֹשֶׂה. וּבַהֲהוּא זְמַנָּא אַתְמַנָּא מְמַנָּא חַד עַל מְצָרִים, וְדָא אִיהוּ דְכְּתִיב וַיִּקָּם מְלַךְ חֲדָשׁ, חֲדָשׁ וְדָאִי.

אֲשֶׁר לָא יַדַּע אֶת יוֹסֵף: דְּהָא מְאַתֵּר דְּפִרוּדָא

וְאִזּוּ יִתְעוֹרֵר סְתֵר הַמַּעֲזֵן הָעֲלִיּוֹן אֹת י', וַיִּתְקַיְימוּ שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים בְּשְׁלֹמוֹת לְהַשְׁפִּיעַ לְמִטָּה, וְכָל אוֹתוֹת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ יִתְקַיְימוּ בְקִיּוּמָם יְהו"ה, שְׂעֵד עַכְשָׁו לֹא הִיוּ בְּשְׁלֹמוֹת. עַד הַזְּמַן שִׁישְׁפִיעַ וַיִּמְשֵׁף אוֹתוֹ מַעֲזֵן עֲלִיּוֹן בְּחַבּוּר הָאוֹתוֹת לְתוֹף ה' (ר"ה) אַחְרוּנָה, וְזֵהוּ לְסוּף תְּשֻׁלוֹם מָאָה וְאַרְבַּעִים וְאַרְבַּע שְׁנַיִם אַחְרוֹת שִׁישְׁתַּלְמוּ. וַיִּתְעוֹרוּ שְׂאֵר מְתֵי יִשְׂרָאֵל שְׁבַשְׂאֵר הָאַרְצוֹת.

שִׁימַצָּא כָּל זֶה בְּחַשְׁבֹן ח"ת, שְׁהִתְיַשְׁבַּח הָעוֹלָם וַיִּתְבַּשֵּׁם, וַיִּעֲבֵר הַצַּד הָאֲחֵר וְהַנְּחָשׁ הָרַע מִן הָעוֹלָם. וְהִ"א תַתְּוֹנָה תַתְּמָלָא מִתּוֹף הַמַּעֲזֵן הָעֲלִיּוֹן, וַתִּתְעַטֵּר וַתְּאִיר בְּשְׁלֹמוֹת, וְאִזּוּ כְּתוּב (ישעיה ל') וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַעֲתַיִם.

עַד שְׁתַּהֵיָה שְׁבַת לַה' לְלִקֵּט נְפִשׁוֹת בְּתַעֲנוּגֵי קְדָשָׁה, וְזֵה אַחְרוּנָה כָּל אוֹתוֹ אֶלְף שְׁבִיעִי, וְזֵהוּ הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל רִחוּת קְדוּשׁוֹת שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, לְהַתְּלַבֵּשׁ אַחַר שְׁבַת בְּגוּפוֹת אַחֲרִים קְדוּשִׁים, לְהַקְרִיא קְדוּשִׁים, שְׁכְּתוּב וְהָיָה הַנֶּשֶׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם קְדוּשׁ יֵאֱמָר לוֹ. עַד כָּאן דְּבַרֵי סוּדוֹת נִסְתָּרִים.

וַיִּקָּם מְלַךְ חֲדָשׁ. רבי יוֹסִי אָמַר, בְּכָל יוֹם עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא מְלֶאכִים שְׁלוּחִים עַל הָעוֹלָם, שְׁכְּתוּב (תהלים קד) עֲשֶׂה מְלֶאכִיו רִחוּת. עֲשֶׂה לָא כְּתוּב, אֶלָּא עוֹשֶׂה, מִשּׁוּם שְׁכָל יוֹם וַיּוּם עוֹשֶׂה. וּבְכָאוֹתוֹ זְמַן הַתְּמַנָּה מְמַנָּה אַחַד עַל מְצָרִים, וְזֵהוּ שְׁכְּתוּב וַיִּקָּם מְלַךְ חֲדָשׁ, חֲדָשׁ וְדָאִי.

אֲשֶׁר לָא יַדַּע אֶת יוֹסֵף, שְׁהָרִי

ממקום של פְּרוּד הָיוּ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (בראשית ב) וּמִשֵּׁם יִפְרֹד. וְהִרְאִישׁוֹן מְאוּתוֹ הַפְּרוּד הוּא נִהַר מְצֻרִים, וְלִכְּנֵן אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף, מְקוֹם שֶׁכָּל הַיַּחֲוֹד שׁוֹרֵה בוֹ, שְׁנֹקְרָא צְדִיק.

רְבִי אֶלְעָזָר וְרַבֵּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ, וְהִקְדִּימוּ לְלַכֵּת בְּאוּר. רְאוּ כּוֹכֵב אֶחָד שֶׁהָיָה רָץ מְצַד זֶה, וְכוֹכֵב אֶחָד מְצַד זֶה. אָמַר רְבִי אֶלְעָזָר, עֲכָשׁוּ הַגִּיעַ זְמַן שֶׁל כּוֹכְבֵי הַבֶּקֶר לְשַׁבַּח אֶת אֲדוֹנָם, וְהֵם רְצִים מִפֶּחַד וְאִימַת רַבּוֹנָם לְשַׁבַּח וּלְזַמֵּר לוֹ. זֶהוּ שְׁכֵתוּב (איוב לח) בְּרֵן יַחַד כּוֹכְבֵי בֶקֶר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מִשׁוּם שֶׁכָּלֵם בַּיַּחֲוֹד אֶחָד מְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים כב) לְמִנְצַחַת עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מְזֻמּוֹר לְדוֹד. אֵילַת הַשַּׁחַר - שְׁכֵשְׁמַאֲרִים פְּנֵי הַמְּזֻרָח וּנְפָרֵד חֶשֶׁף הַלַּיְלָה, יֵשׁ מְמַנָּה אֶחָד לְצַד מְזֻרָח, וּמוֹשֵׁף חוּט אֶחָד שֶׁל חֶשֶׁף לְצַד דְּרוֹם, עַד שֶׁכָּא וּיוֹצֵא הַשֶּׁמֶשׁ, וּבוֹקֵעַ בְּאוֹתָם חֲלוּנֵי הַרְקִיעַ וּמַאֲיר לְעוֹלָם, וְאוֹתוֹ חוּט מִפְּרִיד אֶת חֶשֶׁף הַלַּיְלָה.

אִזּוּ בָּאָה אֵילַת הַשַּׁחַר, וּבָא אוֹר שַׁחַר בְּקִדְרוֹת לְהַתְּחַבֵּר בְּיוֹם, וּמַאֲיר הַיּוֹם. וְאוֹר הַיּוֹם כְּלוּל וְשָׂאוּב בְּתוֹכוֹ אֶת אוֹתָהּ הָאֵילַת. וְעַל הָאֵילַת הַזֹּאת, כְּשֶׁנִּפְרֵד מֵהַיּוֹם אַחַר שֶׁכָּלֵל אוֹתָהּ, אָמַר דּוֹד שִׁירָתָהּ, שְׁכֵתוּב לְמִנְצַחַת עַל אֵילַת הַשַּׁחַר.

וְכֵּן אָמַר? אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזַבְתָּנִי. שֶׁהָיָה נִפְרָדָה אֵילַת הַשַּׁחַר מְאוֹר הַיּוֹם. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, הָאֲוִיר הַיּוֹם וְהַגִּיעַ זְמַן תְּפִלָּה. אָמַר רְבִי אֶלְעָזָר, נִתְפַלֵּל תְּפִלָּה וְנִלְוָה. יֵשְׁבוּ וְהִתְפַּלְלוּ, אַחַר כֵּן קָמוּ וְהִלְכוּ.

פְּתַח רְבִי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (קהלת ח)

הָיוּ, כְּמָה דְאֵתָּ אָמַר, (בראשית ב) וּמִשֵּׁם יִפְרֹד וְקִדְמָאָה מֵהָיוּ פְּרוּדָא, נִהָרָא דְמְצֻרִים אִיהוּ. וּבְגִין כֵּן אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף, אֲתֵר דְּכָל יַחֲוֹדָא שְׁרִיא בֵּיה, דְאֶקְרִי צְדִיק.

רְבִי אֶלְעָזָר וְרַבֵּי יוֹסִי הָיוּ אֶזְלֵי בְּאוּרְחָא, וְאֶקְדִּימוּ בְּנִהוּרָא לְמִיזְל. חֲמוּ חַד כּוֹכְבָא דְהוּהָ רְהִיט מִסְטְרָא דָא, וְכוֹכְבָא אַחְרָא מִסְטְרָא דָא. אָמַר רְבִי אֶלְעָזָר, הַשְׁתָּא מְטָא זְמַנָּא דְכוֹכְבֵי בִקְר לְשַׁבְּחָא לְמַאֲרִיהוֹן, וְרְהִיטֵי מְדַחִילוּ וְאִימַתָּא דְמַאֲרִיהוֹן, לְשַׁבְּחָא וּלְזַמְרָא לֵיה, הָדָא הוּא דְכֵתִיב, (איוב ל"ח) בְּרֵן יַחַד כּוֹכְבֵי בֶקֶר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. בְּגִין דְּכֵלְהוּ בַּיַּחֲוֹדָא חָדָא קָא מְשַׁבְּחָן לֵיה.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים כ"ב) לְמִנְצַחַת עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מְזֻמּוֹר לְדוֹד. אֵילַת הַשַּׁחַר: דְּכַד נִהִירוּ אֲנַפּוּי דְּמְזֻרָח, וְאַתְּפִרְשָׁא חֲשׂוּכָא דְלִילָא, חַד מְמַנָּא אֵית לְסִטְר מְזֻרָח, וּמְשִׁיף חַד חוּטָא דְנִהִירוּ דְסִטְר דְּרוֹם, עַד דְאֵתִי וּנְפִיק שְׁמַשָּׁא, וּבְקַע בְּאִינוֹן פְּנֵי רְקִיעָא, וְאַנְהִיר עַלְמָא, וְהָהוּא חוּטָא אֲפִרִישׁ חֲשׂוּכָא דְלִילָא.

בְּרֵן אֵילְתָא דְשַׁחְרָא אֲתִי, וְאֵתִי נִהִירוּ אוֹכְמָא בְּקִדְרוּ, לְאַתְחַבְּרָא בִּימְמָא, וְנִהִיר ימְמָא. וְנִהִירוּ דִּימְמָא, כְּלִיל וְשָׂאִיב בְּגִינָה, לְהֵיָא אֵילְתָא, וְעַל הָאֵי אֵילְתָא, כַּד אַתְפִּרְשׁ מִיּוֹמָא, לְבַתֵּר דְּכְלִיל לָהּ, אָמַר דּוֹד שִׁירָתָא, דְּכֵתִיב לְמִנְצַחַת עַל אֵילַת הַשַּׁחַר.

וּמַאי קָא אָמַר (דְּקָר' ע"ב) אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזַבְתָּנִי. דְּהָא אַתְפִּרְשׁ אֵילְתָא דְשַׁחְרָא, מְנַהִירוּ דִּימְמָא. עַד דְהָיוּ אֶזְלֵי, נִהִיר ימְמָא, וּמְטָא עֵידָן צְלוֹתָא, אָמַר רְבִי אֶלְעָזָר, נְצִלֵי צְלוֹתָא וְנִיזִיל, יְתָבוּ וְצִלוּ. לְבַתֵּר קָמוּ וְאֶזְלוּ.

פְּתַח ר' אֶלְעָזָר וְאָמַר (קהלת ח) יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ צְדִיקִים אֲשֶׁר